

บทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary)

ประเด็นที่ : เรื่อง.....ส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียน อายุ 6-14 ปี.....

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 รอบที่ 1

ระดับการรายงาน (โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง □)

- ระดับประเทศ
- ระดับเขตสุขภาพ เขตสุขภาพที่
- ระดับจังหวัด ชื่อจังหวัด.....ชลบุรี.....

ประเด็นตรวจราชการ:

หัวข้อ/ ตัวชี้วัด:ส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียน อายุ 6-14 ปี.....

1) เป้าหมาย และผลงาน

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ผลงานจังหวัดชลบุรี
เด็กอายุ 6-14 ปี สูงดีสมส่วน	ร้อยละ 59	ร้อยละ 57.69
เด็กอายุ 6-14 ปี มีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน	ร้อยละ 11.5	ร้อยละ 13.92
เด็กอายุ 6-14 ปี มีภาวะเตี้ย	ร้อยละ 9.5	ร้อยละ 7.4
เด็กอายุ 6-14 ปี มีภาวะผอม	ร้อยละ 5	ร้อยละ 4.97
เด็กอายุ 6-12 ปี ได้รับความเมตตาเสริมธาตุเหล็ก	ร้อยละ 51	ร้อยละ 29.86
เด็กอายุ 12 ปี ได้รับการตรวจสุขภาพช่องปาก	ร้อยละ 30	ร้อยละ 18.29
เด็กอายุ 12 ปี ปราศจากฟันผุ เป้าหมาย	ร้อยละ 72	ร้อยละ 70.68

2) สรุปสถานการณ์

สถานการณ์ภาวะสุขภาพเด็กวัยเรียน ประกอบด้วย ข้อมูลภาวะโภชนาการ การได้รับยาเม็ดเสริมธาตุเหล็กและสุขภาพช่องปาก โดยภาวะโภชนาการ พบว่า หลังจากการปรับกราฟการเจริญเติบโตในปี 2564 ข้อมูลเด็กอายุ 6-14 ปี สูงดีสมส่วน ข้อมูลระดับเขตปรับลดลง เทอม 1 จากร้อยละ 65.36 ลดลงเป็นร้อยละ 57.24 และในปี 2566 ข้อมูลเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เป็นร้อยละ 57.3 ซึ่งข้อมูลในเทอม 1 และเทอม 2 เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัดในเขตสุขภาพที่ 6 พบว่า เกือบทุกจังหวัดมีแนวโน้มสูงดีสมส่วนเพิ่มขึ้น โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะสูงดีสมส่วนของเด็กวัยเรียน ได้แก่ ภาวะเริ่มอ้วน อ้วน ผอม และเตี้ย ข้อมูลการได้รับยาเม็ดเสริมธาตุเหล็ก พบว่าข้อมูลระดับเขตลดลง จากร้อยละ 60.81 ในปี 64 เป็น ร้อยละ 34.2 ในปี 65 และปี 66 มีเริ่มมีผลการดำเนินการที่ดีขึ้น และผ่านค่าเป้าหมาย ส่วนข้อมูลสุขภาพช่องปาก พบว่า การได้รับการตรวจสุขภาพช่องปากมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง

จากร้อยละ 42.81 ในปี 63 เป็น ร้อยละ 15.81 ในปี 65 จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้ไม่สามารถดำเนินการในโรงเรียนได้เต็มที่ แต่ในปี 66 มีเริ่มมีผลการดำเนินการที่ดีขึ้น และผ่านค่าเป้าหมาย เด็กอายุ 12 ปี ปราศจากฟันผุ มีแนวโน้มคงที่ และผ่านค่าเป้าหมายทุกปี โดยข้อมูลผลงานของจังหวัดชลบุรี มีสถานการณ์ภาวะสุขภาพ ดังนี้

ผลงานปีงบประมาณ 2567 จังหวัดชลบุรี มีเด็กอายุ 6-14 ปี สูงดีสมส่วน ร้อยละ 57.69 ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย ผลงานต่ำกว่าค่าของเขตแต่สูงกว่าของประเทศ มีแนวโน้มสูงดีสมส่วนเพิ่มขึ้น สูงดีสมส่วนสูงสุดอยู่ที่อำเภอหนองใหญ่ ร้อยละ 81.59 ต่ำสุดที่อำเภอเกาะสีชัง ร้อยละ 46.09

ส่วนสูงเฉลี่ยเด็กชาย ผ่านค่าเป้าหมาย 149.85 ซม. สูงสุดที่อำเภอศรีราชา ร้อยละ 151.79 ซม. ส่วนสูงเฉลี่ยเด็กหญิง ผ่านค่าเป้าหมาย 150.35 ซม. สูงสุดที่อำเภอบ้านนา ร้อยละ 151.69 ซม.

เด็กอายุ 6-14 ปี มีภาวะผอม ร้อยละ 4.97 ผ่านค่าเป้าหมาย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เด็กภาวะผอมสูงกว่าระดับเขตแต่ต่ำกว่าระดับประเทศ พบภาวะผอมสูงสุดที่อำเภอศรีราชา ร้อยละ 7.18 ต่ำสุดที่อำเภอหนองใหญ่ ร้อยละ 1.65

ภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน ร้อยละ 13.92 ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย มีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วนสูงกว่าค่าของเขตและประเทศ แต่มีแนวโน้มเด็กอ้วนลดลง มีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วนมากที่สุดที่อำเภอเกาะสีชัง ร้อยละ 19.57 โดย 2 มีอำเภอผ่านค่าเป้าหมาย คือ อำเภอหนองใหญ่ และอำเภอสัตหีบ ร้อยละ 5.59 และ 5.67 ตามลำดับ

ภาวะเตี้ย ร้อยละ 7.4 ผ่านค่าเป้าหมาย มีภาวะเตี้ยน้อยกว่าค่าของเขตและประเทศ แต่มีแนวโน้มมีภาวะเตี้ยเพิ่มขึ้น ภาวะเตี้ยสูงสุดอยู่ที่อำเภอเกาะสีชัง ร้อยละ 14.35 ต่ำสุดที่อำเภอสัตหีบ ร้อยละ 3.96

เด็กอายุ 6-12 ปี ได้รับความผิดปกติของฟัน ร้อยละ 29.86 ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย ผลงานต่ำกว่าระดับเขตแต่สูงกว่าระดับประเทศ มีแนวโน้มเด็กได้รับความผิดปกติของฟันลดลง ผ่านค่าเป้าหมาย 2 อำเภอ อยู่ที่อำเภอหนองใหญ่ และอำเภอบ่อทอง ร้อยละ 81.02 และร้อยละ 61.91 ตามลำดับ

เด็กอายุ 12 ปี ได้รับการตรวจสุขภาพช่องปาก ร้อยละ 18.29 ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย ผลงานดีกว่าค่าของเขตแต่น้อยกว่าค่าของประเทศ มีแนวโน้มเด็กได้รับการตรวจสุขภาพช่องปากลดลง สูงสุดที่อำเภอบ้านบึง ร้อยละ 61.05 ต่ำสุดที่อยู่อำเภอบางละมุง ร้อยละ 4.33

เด็กอายุ 12 ปี ปราศจากฟันผุ ร้อยละ 70.68 ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย ผลงานน้อยกว่าค่าของเขตแต่มากกว่าค่าของประเทศ และมีแนวโน้มเด็กปราศจากฟันผุลดลง ปราศจากฟันผุสูงสุดที่อำเภอเกาะจันทร์ ร้อยละ 86.41 ต่ำสุดที่อำเภอหนองใหญ่ ร้อยละ 44.29

ข้อมูลผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดจำแนกรายอำเภอ ปีงบประมาณ 2567 (ข้อมูล HDC ณ วันที่ 1 มีนาคม 2567)

	ตัวชี้วัด	เกณฑ์ เป้าหมาย	รายการ ข้อมูล	เมือง	บ้านบึง	หนอง ใหญ่	บางละ มุง	พาน ทอง	พนัสนิคม	ศรีราชา	เกาะสีชัง	สัตหีบ	บ่อทอง	เกาะ จันทร์	ภาพรวม จังหวัด
1	เด็ก 6-14 ปี สูงที่สุดส่วน	ร้อยละ 59	เป้าหมาย	16,747	4,892	1,092	23,141	6,186	9,772	12,234	230	6,083	4,535	3,566	88,478
			ผลงาน	9,531	2,804	891	13,567	3,248	5,483	6,357	106	4,700	2,646	1,706	51,039
			ร้อยละ	56.91	57.32	81.59	58.63	52.51	56.11	51.96	46.09	77.26	58.35	47.84	57.69
2	สวนสูงเฉลี่ย อายุ 12 ปี (ชาย)	149 ซม.	วัดสวนสูง	1,063	339	67	1,292	339	526	829	16	604	270	241	5,586
			ผลรวมสูง	160,477	49,963	9,633	193,091	50,726	78,696	125,837	2,409	90,541	40,289	35,424	837,086
			สูงเฉลี่ย	150.97	147.38	143.78	149.45	149.63	149.61	151.79	150.56	149.9	149.22	146.99	149.85
3	สวนสูงเฉลี่ย อายุ 12 (หญิง) *	150 ซม.	วัดสวนสูง	1,182	439	84	1,258	360	532	669	18	611	307	230	5,690
			ผลรวมสูง	178,168	65,519	12,368	189,096	54,609	80,290	100,570	2,719	91,882	45,807	34,443	855,471
			สูงเฉลี่ย	150.73	149.25	147.24	150.31	151.69	150.92	150.33	151.06	150.38	149.21	149.75	150.35
4	เด็ก 6-14 ปี มี ภาวะพอม	<ร้อยละ 5	เป้าหมาย	16,747	4,892	1,092	23,141	6,186	9,772	12,234	230	6,083	4,535	3,566	88,478
			พอม	782	304	18	866	334	600	879	6	206	184	217	4,396
			ร้อยละ	4.67	6.21	1.65	3.74	5.4	6.14	7.18	2.61	3.39	4.06	6.09	4.97
5	เด็ก 6-14 ปี มี ภาวะเริ่มอ้วน และอ้วน	<ร้อยละ 11.5	เป้าหมาย	16,747	4,892	1,092	23,141	6,186	9,772	12,234	230	6,083	4,535	3,566	88,478
			อ้วน	2,862	634	61	3,079	1,030	1,347	1,822	45	345	533	557	12,315
			ร้อยละ	17.09	12.96	5.59	13.31	16.65	13.78	14.89	19.57	5.67	11.75	15.62	13.92
6	เด็ก 6-14 ปี มีภาวะเตี้ย	<ร้อยละ 9.5	เป้าหมาย	16,747	4,892	1,092	23,141	6,186	9,772	12,234	230	6,083	4,535	3,566	88,478
			ภาวะเตี้ย	1,160	367	62	1,493	441	624	1,274	33	241	421	431	6,547
			ร้อยละ	6.93	7.5	5.68	6.45	7.13	6.39	10.41	14.35	3.96	9.28	12.09	7.4
7	เด็กอายุ 6-12 ปี ได้รับยาเม็ด เสริมธาตุเหล็ก	ร้อยละ 51	เป้าหมาย	14,614	3,769	934	19,504	5,411	8,460	10,080	169	5,023	3,618	3,028	74,610
			ได้รับยา	5,757	590	757	9,707	2,155	536	137	0	402	2,240	1	22,282
			ร้อยละ	39.39	15.65	81.05	49.77	39.83	6.34	1.36	0	8	61.91	0.03	29.86

	ตัวชี้วัด	เกณฑ์ เป้าหมาย	รายการ ข้อมูล	เมือง	บ้านบึง	หนอง ใหญ่	บางละ มุง	พาน ทอง	พนัสนิคม	ศรีราชา	เกาะสีชัง	สัตหีบ	บ่อทอง	เกาะ จันทร์	ภาพรวม จังหวัด
8	เด็กอายุ 12 ปี ได้รับการ ตรวจสุขภาพ ช่องปาก	ร้อยละ 30	เป้าหมาย	2,055	1,240	283	3,904	847	1,239	4,347	45	1,618	662	334	16,574
			ได้ตรวจ	443	757	70	169	152	371	356	7	388	216	103	3,032
			ร้อยละ	21.56	61.05	24.73	4.33	17.95	29.94	8.19	15.56	23.98	32.63	30.84	18.29
9	เด็กอายุ 12 ปี ปราศจากฟันผุ	ร้อยละ 72	เป้าหมาย	443	757	70	169	152	371	356	7	388	216	103	3,032
			ปราศจาก	336	256	31	100	103	255	274	4	303	126	89	2,143
			ร้อยละ	75.85	69.48	44.29	59.17	67.76	68.73	75.84	57.14	78.09	58.33	86.41	70.68

3) ปัญหา/จุดร่วมที่สะท้อนปัญหา หรือความเสี่ยงต่อความสำเร็จของงาน

1. เด็กอายุ 6-14 ปี สูงดีสมส่วน และมีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน ยังไม่ผ่านค่าเป้าหมาย
2. การได้รับยาเม็ดเสริมธาตุเหล็กยังไม่ครอบคลุม โดยพบบางอำเภอไม่มีข้อมูลการจ่ายยาเม็ดเสริมธาตุเหล็ก
3. การได้รับการตรวจสุขภาพช่องปากยังไม่ครอบคลุม และเด็กที่ได้รับการตรวจพบปราศจากฟันผุน้อยกว่าค่าเป้าหมาย

4) ข้อเสนอเชิงนโยบาย/ข้อเสนอเพื่อปรับปรุงพัฒนา

1. สนับสนุนโรงเรียน คัดกรอง Obesity sign เด็กที่มีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน และส่งต่อเด็กอ้วนกลุ่มเสี่ยง เข้าสู่ระบบบริการสาธารณสุข เพื่อรับการดูแล และแก้ไขปัญหาสุขภาพ
2. เยี่ยมเสริมพลังและติดตามการจัดอาหารกลางวันโรงเรียนให้ได้ตามมาตรฐานอาหารกลางวัน เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้รับอาหารอย่างมีคุณภาพและปริมาณที่ควรได้รับตามช่วงวัย ช่วยแก้ไขปัญหาภาวะทุพโภชนาการในโรงเรียน และการจัดบริการ/ขาย อาหารว่างและเครื่องดื่มที่ไม่หวานจัด มันจัด เค็มจัด เพื่อการสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาพด้านการสร้างความรอบรู้โภชนาการ
3. ส่งเสริมและสนับสนุนโรงเรียนให้มีกิจกรรมออกกำลังกาย เพื่อให้เด็กได้ออกกำลังกาย มีกิจกรรมทางกายเพียงพอ ลดอ้วน เพิ่มสูง เช่น กระโดดเชือก (Jump rope) เป็นต้น
4. เพิ่มความครอบคลุมการจ่ายยาเม็ดเสริมธาตุเหล็กและบริการสุขภาพช่องปากในโรงเรียน
5. สื่อสารประชาสัมพันธ์และสนับสนุนให้โรงเรียนดำเนินการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับมาตรฐานสากล และเข้าร่วมการประเมินผ่านระบบออนไลน์ เพื่อให้โรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรม คัดกรอง ส่งเสริม และแก้ไขปัญหาสุขภาพเด็กวัยเรียนได้อย่างครบถ้วนตามมาตรฐานงานอนามัยโรงเรียน

5) ปัจจัยความสำเร็จ

จังหวัดชลบุรีมีการชี้แจงนโยบาย งานส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียน และงานอนามัยโรงเรียน ให้ทีมในจังหวัดรับทราบ และมีการวางแผนการดำเนินงานร่วมกัน

6) ประเด็นที่ควรกำกับติดตามการตรวจราชการ

1. การบันทึกข้อมูลบริการสุขภาพวัยเรียน เช่น การชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง ยาเม็ดเสริมธาตุเหล็กและบริการสุขภาพช่องปาก เข้าสู่ระบบ เพื่อการใช้ประโยชน์ของข้อมูลได้อย่างเป็นปัจจุบัน
2. การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับมาตรฐานสากลเพื่อเข้าร่วมกระบวนการประเมินรับรองผ่านระบบออนไลน์ และคัดเลือกโรงเรียนที่มีผลงานเด่นเข้ารับรางวัลเป็นตัวแทนระดับเขต ด้านโครงการสุขภาพนักเรียน, โภชนาการ, กิจกรรมทางกาย และทันตสุขภาพ

ผู้รายงาน: นางวริสา คุณากรอำรง

ตำแหน่ง: นักโภชนาการชำนาญการพิเศษ

วัน/เดือน/ปี: 13 มีนาคม 2567

E mail: wuunja@gmail.com

ผู้ตรวจรายงาน: นางศิริพร จริยาจิววัฒนา

ตำแหน่ง: นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ

วัน/เดือน/ปี: 13 มีนาคม 2567

E-mail: ptana07@gmail.com